

KLİNİK ECZACILIK TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2025

1. Z**** K*****

Geriatrik Yoğun Bakım Hastalarında İlaçla İlişkili
Sorunların Belirlenmesi

GERİATRİK YOĞUN BAKIM HASTALARINDA İLAÇLA İLİŞKİLİ SORUNLARIN BELİRLENMESİ

ÖZET

Amaç: Çalışmanın amacı, yoğun bakımda yatan geriatric hastalarda STOPP-START kriterlerini kullanarak uygunsuz ilaç kullanımının yaygınlığını, sınıflandırmasını ve nedenlerini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışma Ocak-Kasım 2024 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Kardiyoloji Enstitüsü yoğun bakım ünitelerinde (YBÜ) yatışı olan hasta verileri kullanılarak retrospektif olarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma yerel etik kurul tarafından 2023/187 karar numarası ile etik olarak onaylanmıştır. 1 Ocak 2017 ve 31 Aralık 2022 tarihleri arasında en az 48 saat YBÜ'de yatışı olan geriatric hastalar çalışmaya dahil edilmiştir. Hastaların sosyodemografik özellikleri, komorbiditeleri, reçete edilen ilaçlar, rutin laboratuvar verileri detaylı hasta dosyası incelemesi ile elde edilmiştir. Reçete edilen ilacın uygunluğu STOPP/START kriterlerine göre araştırılmış ve Lexicomp® ilaç etkileşim programı ile ilaç-ilac etkileşimi (DDI) tespit edilmiştir.

Bulgular: Geriatric 496 hastanın yaş ortalaması $73,31 \pm 6,89$ ve hastanede yatış süresi $6,38 \pm 5,13$ gündür. Hasta başına kullanılan ilaç sayısı $20,52 \pm 13,22$ ve ortalama DDİ sayısı $8,92 \pm 5,28$, hasta başına düşen D düzeyi DDİ sayısı ise $0,52 \pm 0,79$ olarak kaydedilmiştir. STOPP-START kriterlerine göre 473 (%94,6) hastada en az bir PIM tespit edilmiştir ve toplam 496 hastada PIM sayısı 1212'tir. STOPP-START kriteri toplam uygunsuzluk sayısı 1162'tir. Bunların 758'inin (%65,23) START kriterleriyle ilişkili olduğu belirlenmiştir. Hasta başına tespit edilen PIM sayısı $2,38 \pm 1,23$ 'tür. PIM'lerin START kriterine göre %89,84'u kardiyovasküler hastalıklarla (Kategori B) ilişkilidir. STOPP kriterine göre %47,63'ü yine B kategorisine aittir.

Sonuç: Geriatric hastanın karmaşık özelliği ve YBÜ ünitesinin zorlayıcı ortamları göz önünde bulundurulduğunda PIM'lerde artış görülebilmektedir. Klinik eczacılar potansiyel uygunsuz ilaç kullanımını tespit edebilir, sınıflandırabilir ve önleyebilir.

Anahtar Kelimeler: Geriatric, Klinik Eczacılık, START-STOPP kriterleri, Kardiyoloji, Yoğun Bakım Ünitesi, Potansiyel Uygunsuz İlaç